

Tillsynsplan serveringstillstånd 2026

STYRANDE DOKUMENT

Dokumenttitel	Tillsynsplan serveringstillstånd 2026
Diarienummer	MSN25/85
Kategori av styrdokument	Aktiverande
Fastställd av	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Beslutsdatum	2026-01-27
Giltighetstid	Giltig från och med 2026-02-02, gäller 2026
Omfattar	Handläggning och tillsyn enligt alkohollagen.
Dokumentansvarig	På politisk nivå: På tjänstenivå: Emma Bergenrup, Enhetschef Livsmedelskontroll och tillståndsenheten
Uppföljning	
Aktualitetsprövning	

KATEGOERIER AV STYRDOKUMENT

Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	BAKGRUND	1
2	SYFTE MED TILLSYNSVERKSAMHETEN ENLIGT ALKOHOLLAGEN	1
3	ÖVERGRIPANDE MÅLFÖRMULERING FÖR 2026	2
4	TILLSTÅNDSPRÖVNING AV SERVERINGSTILLSTÅND	2
5	TILLSYNSARBETE	2
5.1	Förebyggande arbete	2
5.2	Inre tillsyn	3
5.3	Yttre tillsyn	3
5.4	Samordnad yttre tillsyn	4
5.5	Uppföljande tillsynsbesök	4
6	PRIORITERING AV OBJEKT VAD GÄLLER TILLSYN	5
6.1	Mycket hög prioritet	5
6.2	Hög prioritet	5
6.3	Låg prioritet	5
6.4	Mycket låg prioritet	6
6.5	Bedömning yttre tillsyn	6
7	UPPFÖLJNING AV TILLSYNSPLANEN	6

1 BAKGRUND

Staten, genom Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna, förordar att kommunernas skyldighet att utföra tillsyn enligt alkohollagen görs utifrån av en ansvarig nämnd beslutad tillsynsplan.

Tanken är att en sådan tillsynsplan väsentligt strukturerar upp och underlättar verksamheten och också kan öka effekterna av det genomförda arbetet. I tillsynsplanen bör det specificeras vad kommunen under det kommande verksamhetsåret planerar att prioritera i sin tillsyn, antal tillsynsbesök, tematisk inriktning med mera.

Alkoholinspektörerna har tagit fram denna tillsynsplan för att beskriva och informera om hur tillsynsarbetet på alkohollagens område är planerat att genomföras

Nyköpings kommun som även levererar tjänster till Gnesta, Oxelösund och Trosa kommun har resurser för att genomföra kvalitativ tillsyn i enlighet med alkohollagen.

Nyköping kommun finns representerat i Södermanlands län Initieringsgruppen vilken består av representanter från Polismyndigheten, Skatteverket, Länsstyrelsen och alkoholhandläggare i länet.

Infor verksamhetsåret 2026 har Nyköping kommun 72 stadigvarande serveringstillstånd samt 2 Gårdsförsäljningstillstånd.

2 SYFTE MED TILLSYNSVERKSAMHETEN ENLIGT ALKOHOLLAGEN

All försäljning av alkoholdrycker ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Servering av alkohol får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador eller brister i ordning och nykterhet inte föreligger. Som ett särskilt skydd mot ungdomar finns också åldersgränser som ska bevakas.

3 ÖVERGRIPANDE MÅLFORMULERING FÖR 2026

- *Minst ett tillsynsbesök hos samtliga tillståndshavare i Nyköpings kommun*
- *Genomförande av Krögarträff*
- *Minst ett utbildningstillfälle vad gäller ”Utbildning i Ansvarsfull alkoholservering”*
- *Löpande och kvalitativ inre tillsyn*
- *Samverkan med andra myndigheter*
- *Kompetensutveckling*

Utveckling av metoden Krogar mot Knark

4 TILLSTÅNDSPRÖVNING AV SERVERINGSTILLSTÅND

Tillståndsprövningen omfattar arbete i huvudsak med stadigvarande tillstånd till allmänhet/slutna sällskap, tillfälliga tillstånd till allmänhet/slutna sällskap, utvidgade/ändrade serveringstillstånd och bolagsändringar i bolag som har aktuellt serveringstillstånd samt cateringverksamhet.

Under 2025 har tillståndsprövning av Gårdsförsäljning tillkommit.

5 TILLSYNSARBETE

Tillsynen delas i förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn.

5.1 Förebyggande arbete

Förebyggande tillsyn kan röra vitt skilda områden men grundtanken är ändå att genom sådan tillsyn förebygga överträdelser av alkohollagen.

Tillståndshavaren kan till exempel vända sig till tillsynsmyndigheten för svar på sina frågor för att kunna vara säker på vad som förväntas av denne. Även om en tillståndshavare förutsätts ha kunskap i alkohollagen för att vara lämplig att inneha ett serveringstillstånd eller gårdsförsäljningstillstånd, är det tillsynsmyndighetens uppgift att informera samtliga tillståndshavare om till exempel kommunala riktlinjer, aktuella lagändringar eller ny rättspraxis.

Vidare är det myndighetens uppgift att tillhandahålla informationsmaterial och blanketter samt att sammanställa statistik. Myndigheten kan även arrangera krögarmöten eller utbildningar för restaurangpersonal. Slutligen är en viktig faktor i det förebyggande arbetet att myndigheten bedriver effektiv och regelbunden yttre och inre tillsyn.

Alkoholinspektörerna har möjlighet att ordna så kallade krögarträffar om behovet finns för samtliga kommuner. Syftet med dessa träffar är att upprätta en dialog och att föra ut information. Det är av vikt att alkoholinspektörerna kontinuerligt har en dialog med kommunens krögare för att fånga inputs från krögarna.

Utbildning i ansvarsfull alkoholservering för krögare, restaurangpersonal och ordningsvakter fortsätter. Resultaten har visat sig vara mycket positiva i form av till exempel minskat alkoholrelaterat våld och förbättrat samsyn mellan myndighet och krogliv.

Utbildning kommer att erbjudas vid ett tillfälle under år 2026, den 15–16 juni.

5.2 Inre tillsyn

Inre tillsyn innebär att en skrivbordsbaserad kontroll sker av om förutsättningarna för tillstånd fortfarande föreligger.

Tillståndsenheten tar varje år emot tillståndshavarnas restaurangrapport och tar på basis av denna ut en tillsynsavgift. Restaurangrapporten granskas med avseende på avvikelser; till exempel att en orimligt stor del av omsättningen härrör från alkoholförsäljning.

Uppgift om hur en tillståndshavare sköter sig i ekonomiskt hänseende inhämtas från skattemyndigheten eller kronofogdemyndigheten. Uppgift om personlig lämplighet inhämtas årligen via polisen belastnings- och misstankeregister. Årligen genomförs en kontroll att tillståndshavarna lever upp till aktiebolagslagen gällande revisorplikt.

Uppgift kan även hämtas från Bolagsverket för kontroll av huruvida den personkrets som lämplighetsprövades inför tillståndsgivningen består eller om förändringar i denna har skett utan att anmälas till tillsynsmyndigheten. Information inkommer också till alkoholinspektörerna via samverkande myndigheter och från andra källor såsom allmänhet och media.

Alkoholinspektörerna arbetar under året kontinuerligt med inre tillsyn av tillståndshavare och dess bolag.

5.3 Yttre tillsyn

Yttre tillsynsbesök kan uppdelas i rutinbesök, påkallade besök och uppföljningsbesök. Alkoholinspektörerna genomför minst ett rutinbesök per tillståndshavare och år. Påkallade besök görs då inre tillsyn givit anledning till det. Uppföljningsbesök blir aktuella då missförhållanden förelegat vid tidigare besök.

Under 2025 har 110 tillsynsbesök genomförts i Nyköpings kommun varav 32 tillsynsbesök gemensamt med Polismyndigheten.

Alkoholinspektörerna kontrollerar att de alkoholpolitiska kraven i lagen efterlevs genom observationer av hur verksamheten bedrivs. Huvudfokus ligger på ordning, nykterhet, och kontroll av att servering inte sker till underåriga och/eller märkbart påverkade personer.

Vidare kontrolleras förekomsten av lagad mat samt att serveringsansvarig finns på plats.

Kontroll sker också av att försäljningen sker i enlighet med tillståndet som det framgår av tillståndsbeviset. Hit hör frågor som rör vilka slag av alkoholdrycker som serveras, om servering sker till allmänheten eller till slutet sällskap, serveringslokalernas och kökets beskaffenhet, matutbud, serveringstid samt i förekommande fall om meddelade villkor för tillståndet följs.

Vidare kontrolleras bland annat att förvarings- och förtäringförbuden följs, tillgången på lättdrycker samt eventuell marknadsföring.

Vid tillsyn av gårdsförsäljning kontrolleras bland annat att de lever upp på kravet av arrangemang samt volymen av tillåten försäljning.

5.4 Samordnad yttre tillsyn

För att stärka arbetet med yttre tillsyn genomförs samordnade tillsyner med andra aktörer. Syftet med detta är dels att samla kompetenser och sakkunskap för att möjliggöra fler effekter, men det blir också ett sätt att dela kunskap och kompetens mellan de aktörer som har mandat och uppgift att genomföra tillsyner i restaurangbranschen. Sammansättningen av aktörer vid dessa tillsyner kan variera beroende på om det finns information om ett specifikt problemområde.

Samverkande aktörer kan exempelvis vara Polisen, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och kommunens Miljöenhet. Under 2025 har samverkan med Räddningstjänsten ökat och är nu en självklar aktör vid flera tillsyner.

5.5 Uppföljande tillsynsbesök

Uppföljande tillsynsbesök utförs om tillsynen påvisat allvarliga brister i verksamheten samt om sanktionsåtgärder har vidtagits. Uppföljningsbesöken är viktiga för att ta reda på om det är fråga om en engångs företeelse eller om bristerna är återkommande.

6 PRIORITERING AV OBJEKT VAD GÄLLER TILLSYN

Nyköpings kommun prioriterar sin tillsynsverksamhet utifrån en enkel riskanalysmodell där tillsynsobjekten delas in i fyra olika kategorier. Detta görs för att utnyttja kommunens resurser på området så effektivt som möjligt och för att arbetet ska få så stor effekt som möjligt där effekten bäst behövs.

6.1 Mycket hög prioritet

De tillståndshavare som har tillstånd för servering till allmänheten och med ett återkommande nöjesutbud för unga eller vuxna eller har haft allvarliga och/eller återkommande brister. Något av följande kriterier ska vara uppfyllda:

- *Nöjesrestaurang/disco/pub med låg matförsäljning och hög alkoholförsäljning*
- *Återkommande störningar*
- *Återkommande brister och förseelser enligt alkohollagen*
- *Tillståndshavaren har meddelats varning*
- *Serveringstider efter kl 01:00*

6.2 Hög prioritet

De tillståndshavare som har tillstånd till allmänheten eller har haft mindre allvarliga brister. Något av följande kriterier ska vara uppfyllda:

- *Serveringsstället vänder sig till unga vuxna*
- *Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten*
- *Matrestaurang med hög alkoholförsäljning*
- *Nöjesutbud förekommer tillfälligt eller under viss period*
- *Brister av mindre allvarlig karaktär har förekommit under den senaste treårsperioden*

6.3 Låg prioritet

De tillståndsinnehavare som vänder sig till slutna sällskap, föreningar som återkommande ansöker om serveringstillstånd till slutet sällskap, lunchrestauranger eller restauranger med serveringstillstånd till allmänheten med hög kostnadsbild där familjer och äldre gäster är huvudsakliga besökare. Något av följande kriterier ska vara uppfyllda:

- *Låg försäljning*
- *Inget nöjesutbud*
- *Inga kända störningar*

6.4 Mycket låg prioritet

De tillståndshavare som endast vänder sig till ett slutet sällskap och där inga ordningsstörningar är kända.

6.5 Bedömning yttre tillsyn

Nyköpings kommun bedömer tillståndshavarna enligt ovanstående riskbedömning. Bedömningen utgör underlag för detaljplanering av tillsynsarbetet. Bedömningen ändras utifrån verksamhetens art tex brister under verksamhetsåret.

7 UPPFÖLJNING AV TILLSYNSPLANEN

Uppföljning av tillsynsplan sker två gånger om året till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Nämnden får del av en rapport där alkoholinspektörerna sammanställer vilka beslut som tagits under året samt redogör för tillsynsverksamheten.